

zamore doseči po vseobčni a pravi, pametni odgoji v enakem, medsebojno podpirajočem se razmerju vseh duševnih in telesnih zmožnosti.

Pri takšnem odgojevanju mora se strogo na vsakojaki način vsak postranski duševni izrastek, hoteč blažje duševne lastnosti in moči vgonobiti, že pri nežnem otroku skrbno in marljivo kršiti, odstranjati začeti, najbolje pa paziti, da se otroka že ne polastiva lenoba, ali kaj je najhujše otroka celo v leno mirovanje panati, kajti lenoba je začetek vseh hudobij, in zaradi tega nastane vprašanje: ali bi bilo lahko mogoče človeku kakšno grozodejstvo izvršiti, ako bi se mu v lenobni sanjariji ne bila ponudila prilika k pretuhtavanju njegovih vražjih naklepov, in ako bi mu resen posel ne ponujal prilike po drugih zločincih k peklen-skemu poslu zapeljan biti? Ali bi bilo mogoče, kaj groznega po človeku zgoditi se, ko bi bil dotičnik vedno točno spolnjeval svojemu stanu primerne in potrebne dolžnosti, služeče v dobrobit njemu in tudi človeštvu?

Istinito so naše socijalne in politične razmere takšne, osobito pa še dan danes, ka bi človeka, količkaj vroče krvi in še poleg protinarravno in bezpametno vzgojenega, tedaj duševno nesamostalnega lahko zavodile. Mnogo pa je tudi človeku podobnih bitij, katera samo zaradi lahkoživnosti svete dolžnosti svojega stanu zanemarjajo, so se svojim stanom in sama seboj nezadovoljna in taka bitja najlože propadejo v sanjarije, lenobo in pretuhtavanje naklepov, na kakšen način ložej do živeža, časti in vroče zaželjene zadovoljnosti in ako celo po najgroznejem zločinstvu dospeti.

Pomisliti pa je, kar hoče kopriva postati, že v mladosti peče. Jednako je tudi s človekom, samo z razločkom, da ako se koprivi pekočino provzročujoče kosmatinje se strupnim sokom vred odstrani, zgubi kopriva svoj naraven značaj kot kopriva, ako pa se človeku prirojene ali v mladosti navajene razuzdanosti po pametni odgoji odstranijo, ne zgubi ničesar na svojem človeštvu, nego ravno nasprotno. Kakšna je tedaj otrokova vzgoja od začetka do konca, tako bode se razvijala in ustanovila njegova bodočnost. Na človekovej osodepolnej bodočnosti ni tedaj samo kriva vzgoja voditeljev, nego tudi šole, odgojiteljice narodov tako, kakor posameznikov. Ne bodem trdil, ka bi vnemarna vzgoja teh dveh najvažnejših odgojiteljev človeštva, bila vsikdar vzrok strašnih grozodejstev, a smelo trdim, — ka je poleg društvenega življenja, v katero človek po različnih okoliščinah zapeljan, lahko pozneje zabrede, — nenaravna, nespametna vzgoja zgoraj navedenih činiteljev žalibog! le premnogokrat začetek polasteče se človeka lenobe, in tedaj vzrok slabe nravnosti pri obeh spolih človeštva. Kakor je človek vedno bolj k hudemu, kakor k dobremu nagnjen, najbolje pa v bezposelnosti, tako se to začne že pri otroku javljati. Kako je prevelika popustljivost roditeljev pri dejanju in nehanju otrokovem ničvredna, tako kaznjivo — bi trdil — je ponanje otroka v vedno mirovanje. Že v otročji naravi je, še predenjam hoditi, da se rad giblje, kolikor se more, ves živahen je; ta živahnost mu je prirojena, tedaj naravna ali po naravi podeljena. Kar pa je naravnega pri človeškem bitju naj se nikdar ne zatira ali pana, nego pametno, dobrodejno jači in goji! Dajati je otroku vsakej dobi in napredovalnemu razvijanju njegovih duševnih in telesnih zmožnosti primernih igrac, oziroma primerne posla, da ne zabrede po lahkomišelnem ravnanju voditeljev ali v razposajenost, razuzdanost, ali pa v samotno pohajkovanje, skrivanje pred ljudmi ali lenarjenje. Poštena odkritosrčnost, prijazna ljubeznjivost in vzvišena, prava pobožnost se ima že v otroku začeti gojiti, vtrjevati. Skrbno in pazno oko roditeljev mora otroka v vseh slučajih pametno vsa otrokova dejanja razsojevaje nadzorovati, ter ga kakor potrebno in primerno hipoma od početih stranpotic odvracati. Nikdar

se tedaj pri roditeljih proti otrokom ne sme kazati takozvana „opičina“ ljubav, katera otrokom vsa dejanja, vse razposajenosti lahkomišno dopuščajo, se celo smeje ali odobrava. Kazati pa se ne sme tudi ona nečloveška zatiranost, po kateri bi otrok bil k vednemu mirovanju, tedaj začetku grdega lenarjenja in zlobnega sanjarenja panan. Mogočni vtisi prve odgoje, so največkrat odločilni za celo človekovo življenje. Neprepeljive vrednosti bi bile pametno vrejene šole napredovalnice, vsposobiteljice žensk v poznejše matere, prve učiteljice in odgojiteljice nežne mladine. Pa kaj takšnega je osobito pri nas Slovencih še jako visoko plavajoč in tedaj nedosegljiv ideal, ker še se pri nas vedno z vehementarno silo celo v normalke vsiljuje tujsčina, ki nima niti porabnega, niti npravstvenega pomena, namesto, da bi se toliko zastoj potratnega zlatatega časa raje porabilo v pametno, blagodejno odgojevanje človeštva že v začetku in nadaljevaje tako naprej, da bi pouk in odgoja bila resnično v blagor posamezniku, kakor tudi človeštvu.

Gotovo je domača odgoja važna in težavna; ravno tako važna toda težavnejša pa še je šolska, kajti šola ima biti vzgojiteljica tolikim in doma tako različno odgojenim. Ona ima, kakor znano, vsem položiti jednak stanovit temelj k vsemu dobremu, lepemu, vzvišenemu, blagemu, ter mladega človeka sposobiti sebi in drugim v dobrobit razvijati. Da ta zadača ni lahka, potrdil bode vsak razumnik. Treba pa je k dosegu te svrhe močno oboroženih, z iskreno ljubeznijo do svojega poklica, mladine in narodove boljše bodočnosti prošinjnih delavcev, navdanih z jeklenim značajem, potrpežljivostjo, zadovoljnostjo in velikim zatajevanjem samega sebe.

Način in postopek pouka osobito pri mlačnih, zaspanih in lenih je gledé zaželjenega in predpisanega cilja pouka in odgoje od učitelja samega najbolj odvisen. Ako puščaš za nič se brigajoče pri njihovi zaspanosti in lenobi, ter jih nikdar z večkratnimi vprašanji ne dramiš, vzbujajš in oživljaš, zabredli bodo v svoji zaspanosti vedno bolj in bolj v nič-vredne sanjarije, pretuhtavati začeli hude naklepe, in kje se ne bodo dali pretuhtati in premisliti, bode takšnim gotovo najhitreje, kakor sv. pismo pravi, prišel hudič na pomoč, ter jih zapel vedno bolj in bolj v svoje zanjke, s katerih se težko kedaj da kateri več strgati, saj z dobrim nikdar več. Pridruži se pa k zaspanosti zgoraj navedenih gojencev še učiteljeve mlačnosti pri poučevanju, tako je to hujše od olja v ogenj nositi. —

Način in postopanje učiteljevo pri pouku zamore tedaj tudi ob jednem pospeševatelj in zboljševatelj npravstvene odgoje biti. Živahno, zanimivo prednašanje učiteljevo, temeljito razumljenje razloženega, vzbuja hoté ali nehoté vse gojence k zanimanju povedanega, k živahnosti in veselju do učenja in dela. Brigaje se vedno za nemarneže, naj nikdar ne prezira ali v nemar pušča pridnejših, ki imajo vedno mlačnežem živega posnemanja vreden vzgled biti.

Jako blagodejno vpljiva večkratno menjanje predmetov. Pri prenapetosti močij naj sledi kratek odmor, izpolnjen z zagonetko, nedolžno šalo, kratko pesnico, kratko telovajo, potem zopet resen pouk, živahno in veselo delo. Pri takšnem postopanju učenja bodo postajali gojenci vedno bolj in bolj živahni, veseli, brigali se bodo za uk, čitanje koristnih knjig in potrebno delo. Lenarjenje bode jim postalo ostudno, delo pa veselo in zdravo, s tem bode rastla v vsakem zadovoljnost z vsem kar ima, čutil bode se srečnega. Kdor pa je srečen, ne postane zločin. Dosegli bomo pri našem zelo težavnem, a vevvažnem poslu to, postala bode šola v istini splošna delavnica prave omike, in vpljivala bode bla-

godejno na osodepolno bodočnost posameznika, naroda, človeštva, in ker smo na ta način storili svojo najsvetejšo dolžnost, smemo se nadejati, da bodo se šola in delavci v njej začeli hoté ali nehoté dostojno spoštovati in zaslugam primerno ceniti.

J. Kelc.

Učiteljska pisma.

II.

(Nравnost šolskih otrok v obrtniških in rudarskih naselbinah.) Večkrat se sliši glas med našim ljudstvom: „Kam bomo prišli sé surovstjo naše mladine.“ Zopet kaki starček se svojih mladih let spominjajoč, toži: „Saj sem bil tudi jaz mlad, pa tako razuzdan nisem bil nikdar.“

Dasi take tožbe tudi niso vselej in povsod opravičene, moramo žali-bog priznati, da je mladina v krajih, kjer se je naselila industrija, obrtnija, posebno pa rudarija, zelo spridena!

Kaj je temu vzrok?

Učitelj, ali kako se včasih rado trdi — nova šola?!

Znano je, da vpljiva na vzgojo mladine najbolj dom. Treba tedaj preskrbno pogledati v rodovino. — Večina šolske mladine je v takih krajih seveda iz kroga prostih rudarskih in fabriških delalcev. Ti so večinoma sami slabo vzgojeni, neomikani, preobložení s trdim delom, pri tem pa pičlo plačani. Tepež, klanje, pijančevanje jim je največja slast, šola pa zadnja briga. Stariši s pol ducatom in še več otrok stanujejo v mali izbi, katero zamorem le luknjo imenovati. Več takih rodbin je pa stlačenih pod eno streho tako zvanih rudarskih hiš. Ljudska štetev l. 1880 je v T....., nekem večjem rudarskem kraju spodnjega Štajerja naštel pod eno streho čez 500 oseb. V taki hiši vse mrgoli! Babe se kregajo, otroci pa kričijo. Šolarček pa še mirnega prostorčka ne najde, da bi svoje naloge iz vrševal.

Uže to skupno stanovanje mnogih rodbin pod eno streho je v moralnem in fizičnem obziru jako slabo. Dostikrat kažejo se v fizičnem obziru žalostni nasledki; otroci hirajo — dokler žive! A v moralnem bi se človek razjokati zamogel čez uboge revice. Premnogokrat se zgodi, da imajo otroci priliko si celo djanje in nehanje velikih opazovati. Pohujševanje čisto nedolžnega srca, je tem žalosten nasledek.

Pripeti se tudi, da so otroci čisto sami sebi prepuščeni, kajti oče kod oskrbnik je polovico svojega življenja pri delu in večkrat je tudi mati vsled neugodnih razmer prisiljena se kakega lahkega dela poprijeti. Kdo bode zdaj odgovoren za početje te mladine? —

Trije dečki zjediniли so se lausko leto, zamenjati šolarsko življenje s čisto priprostim v gozdu. Poskušali so v praktično prestaviti Schillerjeve „Räuber“: „Ein freies Leben führen wir“ itd., ter pohajali iz enega gozda v drugega, dokler jih ni želodec prisilil, se vrniti zopet domači

kuhinji. Dvema ugajalo je to življenje samo dva dni, a tretji, kateri ima gotovo veliko bodočnost, potepal se je celi teden. Čegava dolžnost bi bila kar začetkoma upljivati na razburjenje? A očetje prišedši opravičevat svoje ljube sinčke rekó: „Kaj hočem, eden zapeljuje družega; naš je bil vedno precej priden, a zdaj je ves divji; pozna me, da sem hud in vsled tega jo takoj popiha, ako pridem domu. Prosim, ne pišite mi „štrafa“, storite ž njim, kar hočete.“

Z velikim veseljem skače in raja truma otrok okoli hiš seveda brez vsakega nadzorovanja. Mnogokrat se godi, da imajo tu priliko se razveseljevati nad „mičnim prizorom“, ako se začne prepir in besedovanje med raznimi bivajočimi strankami. Kako vpljevajo taki prizori na moralčno življenje naše mladine, mislim treba ni posebej povdarjati.

Ni se čuditi, ako se začno otroci sami prepirati, trgati in ako se iz njih ust sliši skoraj alfabetično urejen sestavek psovka, namesto: „Oče naš-a“, katerega izmed 80 prvencev 10 komaj do polovice zmoli. Res v takem kraju kazala bi se potreba otroških vrtov in enakih vzgojevalnih zavodov.

V take bi se naj oddajali otroci starišev, kateri niso sposobni, je sami vzgojevati, ter tam obdržali, dokler se ne poprimejo rokodelstva ali kakega družega stanu.

Kako stvari danes stojé, sta žalibog vpljiv in vtis na našo mladino od napčne strani veliko večja, nego vpljiv vzgojevalnega učitelja, in ker so postavna sredstva, s katerimi bi poboljševal ali rešil izpridene in zanemarjene otroke, v mnogih slučajih nezadostna, tako je učitelju pri najboljši volji dostikrat tudi nemogoče, svojo nalogo popolnoma izvršiti.

(Kako je zanemarjena mladina vzgojevati, glej „Popotnik“ 1883 štev. 5.)

Konečno še nekaj. Prečastiti gospodi duhovnihi tožijo sami večkrat čez razburjenost, surovost naše mladine in tudi oni so gotovo uže vzrok slabega obnašanja najdlj. Naloga učiteljev bode, po krepkem strahovanju in resnih naredeb taki zli duh iz šole iztirati.

A tudi krščanski nauk zamore krepko upljivati na otroško srce. V šoli naj bi prešinel notrajnost otroško, v cerkvi pa notrajnost starišev. Tudi pridiga zadevajoča vzgojo mladine — večkrat v letu — rodila bi žlahten sad.

E. M.



Književna poročila.

Četrto berilo, za ljudske in nadaljevalne šole, sestavil Peter Končnik, ravnatelj c. kr. gimnazije v Celju. Na Dunaju v založbi c. kr. šol. knjig. 8, cena 60 kr. a. v.

Dobro vedé, da so berila duša vsemu pouku v ljudskih šolah, je domoljubno slov. učiteljstvo počenši od l. 1870 neprestano gojilo gorečo željo po slovenskih šolskih berilih, ugajajočih našemu času in nja napredujočemu šolstvu. Ta klic po berilih razlegal se je skoraj po vseh uradnih in neuradnih učiteljskih shodih, in hvala Bogu, ni ostal brez uspeha. Vlada naročila je posameznikom, da začnejo sestavljati nova šolska berila. Prva cvetlica je pognala l. 1877, ko je g. Miklošič izdal svojo Začetnico in prvo berilo. Leto poslej dobili smo po zaslužnih gospodih J. A. Rožek-u, Peter Končnik-u in Frane Robič-u drugo in l. 1880 tretje, sedaj pa nam podari g. Končnik tudi četrto berilo za slov. ljudske šole. V vseh teh berilih zbrano je mnogo, premnogo izvrstne in tečne duševne hrane za našo po ljudskih šolah se učeno slov. mladino.

Da-si že prve tri knjige — izvzemši nekoje male pomanjklivosti sedajnemu ustroju ljud. šolstva popolnoma ugajajo, tako moramo reči, da nas je najnovejša knjiga za ljudske šole, četrto berilo, kaj prijetno iznenadila. Vsa njena vsebina je tako vestno odbrana in izbrana, in z ozirom na naše razmere tako premišljeno sestavljena, da se sme brez pomisleka mej prve knjige te vrste šteti. G. sestavatelj preiskal je natančno slov. slovstvo, ter je iz njega porabil to, kar se mu je najbolje dozdevalo, ravnajoč se tako po pravilu, da je za otroke najbolje komaj dovolj dobro. Kar pa nas še posebno veseli, je to, da se vsa knjiga odlikuje po pravilnem in izbornom-lepem jeziku; nekateri sestavki pa so tako mikavno pisani, da se čitatelju kar srce ogreje.

Knjiga je razdeljena v 6 poglavij. Prvi, etični del, obsega povesti, popise, pesmi in pregovore. Razborni učitelj najde jedrnatih sestavkov, po katerih mu bode možno mladino navduševati za najlepše človeške kreposti, po katerih mu bode možno kazati pot, po kojem je človeku hoditi, ako hoče časno in večno srečen biti.

V drugem, zemljepisnem delu, se je g. sestavatelj ravnal po pravilu, da v berilu, namenjemu ljudskim šolam ne gre samo naštevati bolj ali manj suhoparno stvarino, kakor je to navada v srednješolskih učnih knjigah, temveč da mora vsako branje biti tudi mikavno po vsebini in obliki, kajti le taka branja mladini priajajo, le taka jo ogrejejo in navduševajo. Zemljepisne slike odbrane so tako, da se po njih vsa zemljepisna tvarina deloma ponovi, deloma razširi in utrdi. Vmes vpletene pesnice podobne so duhtečim vijolicam v cvetličnem šopku.

Tretji del razpravlja črtice iz prirodoslovja. Tukaj je mnogo tvarine, kakoršne dosihdob v berilih za ljudske šole ni bilo najti. Opisujejo se občna svojstva teles, stroji in nekatere fizikalne prikazni, koje nas v vsakdanjem življenju pogostokrat srečujejo. V kemiji navajajo in opisavajo se pred vsemi iste kemične prvine in njih spojine, katerim je v kmetijstvu prevažna uloga povrjena. Zato je ta nauk, da si se bode morebiti marsikomu pretežaven dozdeval, vendar silno imeniten, kajti na njem sloni vse racionalno poljedelstvo. Učitelj pa, ki bode hotel ta oddelek pridom razpravljati, moral se bode sam popred dobro podkovati, kajti mu bode drugače pri vsakej besedi zdrkovalo.

Oziroma nazivanje kemičnih prvin, bi bilo radi jedinstvi želeti, da bil g. sestavatelj vsprejel mesto vodenec, dušec, kislec itd. rajši imena, katera ima g. Senekovič v svoji fiziki, kakor: vodik, dušik kisik itd.

2. Višja stopnja.

Dečki.

Poletni čas.

2 uri na teden,

Teden	I. Redne vaje.	II. Proste vaje.	III. Vaje na pripravah.
1	Štrična, stranska vrsta. $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ obrata.	Trčenje, kolebanje z nogami. Hoja po taktu na mestu	Palice: Ponovitev. Palico vihteti, krožiti! enoroč s palico suvati!
2	Vrstovanje (Reihungen) 1. reda: vrstenje naprej in v stran (v štric) po 4.	Koleno in peti vzdigati in spuščati	Dolga vrv: Protek. Skoz na mestu. Preskakovanje prek kolebajočo se vrv
3	Naprej, stransko vrstovanje po 8 k.	Koračne stoje, postopna hoja naprej, nazaj, v stran, nazaj	Prosto skakanje: Preskakovanje iz glavne stoje brez naleta. Nalet (Anlauf) odskok, polet (Flug) doskok (Niedersprung)
4	Naprej, v stran ino nazaj vrstenje po 4 in 8	Hoja po prstih. Pribja hoja	Gred: Merilna hoja. Togo (steif) hoditi. Postopna hoja
5	Kaj je zbor, Reihenkörper, steber (Säule), oddelek (Zug)?	Glavo vpogniti pred sé, na stran (10), krožiti	Navpične lestvice: Hoja naprej, v znak
6	Naprava zborov z vrstjenjem vrst.	Roki vzdigati, krožiti v raznih legah	Poševne lestve: Na gornji strani hoja naprej v znak
7	Strični, stranski zbor (steber)	Nogi izpomaľjati (Beinspreizen). Nogo izpomaľjavna hoja (Spreizgang)	Plezala: Plezati s plezalnim sklepom, okrožovanje
8	Vpeljava v vrstno in četno razmero. Dvočeta (Rottenpaar)	Trup pripogibati pred sé, za sé, poševno v stran levo, desno 1, 2, 3, 4. Trup zasukati in krožiti!	Koza (bradlja): Skok v oporo. V opori trup obračati, pripogibati, kolena vzdigati, križati
9	Odpiranje in zapiranje zborov	Kolebanje s koleni	Igre: Noč in dan; Volka loviti
10	Vrstovanje 2. reda	Roki sekati (Armschnellen) Mah v raznih legah. Roki kolebati (Armschwingen)	Palice: Palico navpik položiti in se obračati. Palico k sebi potezati, suvati
11	Naprava zborovih čet	Rameni gori in doli, naprej, nazaj. Zibalna hoja naprej, v stran	Dolga vrv: Urekovanje, preskakovanje v strični, stranski vrsti 2.

12	Zasuk (Schwenkung) okoli desnega (levega) vodja	Roki suvati naprej, navzgor, v stran, navzdol nazaj, oboroč, samoroč	Gred: Hoja naprej in nazaj Hoja po prstih. Prihja hoja. Hoja s pred-odkrečo. Z nogama krožiti, kolebati
13	Zasuk okoli srede	Z nogo suvati pred se, zase, na tla, levo, desno. Koleno vzdigati do prsi in spuščati	Skakanje: Naravnost z $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ obratom pri odskoku z naletom 1) v visokost 2) v daljavo
14	Zasuk vrst iz stričnice v strični zbor in narobe	Roki v komolci pogibati in stezati; samo, eberoč, naprej in v stran. Z zapestjem krožiti. Prte krčiti, stezati	Vodoravna lestva: Nagibatev z odpahom od zemlje. Trpodržatvija. Počasno spuščanje
15	Zasuk koračnih zborov	Razkreča, pred in križokreča	Poševna lestvica: Po spodnji strani hoja naprej
16	Protihoja, kotna hoja. V teku	Menjava korakov in hoj	Plezala: Potovalno plezanje. Plezanje na dveh prkljih
17	Proti — kotna — poševna hoja, naprej, nazaj levo, desno teku	Roko in nogo (koleno — peto) vzdigati in spuščati. V nizkem počepu roki vihteti, nogi krčiti	Koza: Podporna, notranja sed z rokama; zunanja sed a) pred, b) za rokama pomikaje. Zgrba v opori
18	Pelžeyo vijugovanje. Ulice. Po taktu in teku	V razkreči roki vpogibati, krožiti, trup obračati, pripogibati! zibati!	Igre: Lonec ubijati. Škarje brusiti
19	Protek (Durchzug) Hoja sem tertje	Napad iz glavne stoji pred se, nad se, levo, desno stran. Hoja s priskokom	Kolebnica: Utekovanje in izskakovanje in obratno
20	Trpotek do 5 minut. Krogotek	Škotsko poskakovanje	Gred: Grede stopalo proste noge vpogibati Skakati grede
21	Lionski koračni nastop	Opora v leži v znak (rücklings) pe strani. V skoku se oburniti $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ obrata	Poševna lestva: Veskanje navzgor, dol
22	Odpiranje in zapiranje iz srede in proti sredi	Vaje z glavo, trupom in ramo	Plezala: Vesa na dveh prekljah. Nagibavne vežbe z rokama
23	Ponvitev vrst, čet!	Vaje z rokama in nogama	Koza: Pohajati v spori naprej, nazaj, levo, desno. Kolebati, poskakovati
24	Zbori (Säulen)	Sestavljene proste vaje	Vodoravna lestva: Kolebanje rok v nagibatvi menjava prijema po $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ obrata

N a d r o b n i u č n i n a č r t t e l o v a d b e.

1. S r e d n j a s t o p n j a.

Dečki.

Poletni čas.

2 uri na teden.

Teden	I. Redne vaje (vežbe)	II. Proste vaje	III. Vaje na pripravah
1	Nastop v štrično vrsto (Stirnreihe) razid in nastop, redovanje, čutenje (Fühlung)	Nastop (Antritt), stanje in držanje (Stellung) glavna stoja, spojena (Schluss), prisiljena (Zwangsstellung) stoja	Dolga vrv za kolebanje (Schwungseil): Protekanje (Durchlaufen) a) eden b) dva
2	Četrtno obrata ($\frac{1}{4}$ Drehung) stranska vrsta, hoja na mestu	Oprečna opora (Hüftstütze). Roki vzdigati (dvigati) naprej a) obe b) desnico c) levo	Oder z drogovi: Piezalni sklep (Kletterschluss)
3	Menjatev štrične ino stranske vrste, pol obrata. Sklepanje vrst a) pod pazhu b) roke c) roke zaplesti	Isto v spodnji legi (Kammlage) v zgornji legi (Ristlage)	Vaje s palicami: Palico vzdigavati kviško! Za in pred glavo. Prevzdigati palico nazaj, naprej (Stabüberheben)
4	Hoja (četanje) v okrožju (Umzug) krogohoja po taktu s teptalnimi koraki (Stamfschritte)	Roki vzdigati na stran (Armseitheben) a) obe b) desnico c) levo 1. s palcema navzgor (Speichhalte) 2. z mezincom navzgor (Ellenhalte)	Vodoravna lestva: Stoja na rokah (Hangstehen) ravna vesa (Streckhang) v zgornji prijemu
5	Vrstenje naprej (Vorreihen) in na stran po 2	Roki vzdigati na ravnost kviško (Armhochheben) in spuščati (senken) v vseh ročnih legah	Igre: N. pr. Cesta.
6	Isto po 4	Na prstih stati (Zehenstand) petah (Sohlenstand) Telo gibati na prstih (Fuss) kolenih (Kniewippen)	Gred (Schwebbaum) 25 cm. visok: Lezenje in odskok a) nizki počep b) vzadej
7	Odpiranje in sklepanje	Trup pripogibati pred se, v stran	Vod. lestvica: ravna vesa, veskanje (Hangeln) z zgornjim, spodnjim, zmešanim (Zweiggriff) prijemom
8	Kotna hoja (Winkelzug)	Koračna stoja naprej, nazaj, v stran. Koračne vrste. Postopna hoja (Nachstellgang)	Oder: Sklepna menjava
9	Protihoja (Gegenzug)	Glavo obračati, vpogniti, pred se, nazaj	Palice: Palico v stran nagibati, (Stabneigen.) S palico suvati, kolebati, tiščati, levo desno
10	Hoja semtertje (Zikzak)	Koleno vzdigati in spuščati (Knieheben) Peti (Fersenheben) a) levo b) desno c) menjaje	Vrv: Skakanje na mestu a) naprej b) stransko
11	Korakanje (Marschieren) manjših vštričnih vrst	Pribja hoja (Schrittwechselgang)	Igre: Na poskušnjo teči.

12	Četanje (Ziehen) večjih vstričnih vrst	Roki suvati (Armstossen) naprej, navzgor, samoroč, obéroč	Vrv: Prek mirno držano vrv skakati. Brez naleta iz nastopa v počep.
13	Tek po taktu (Taktlaufen)	Rameni gori in doli (Schulterheben, senken. Naprej nazaj. Krožiti z ramenoma.	Oder z drogovi: Plezanje po eni preklji.
14	Vrstenje v stran, naprej (predstop), nazaj (Neben-Vor-Hinterreihen)	V razkreči (Quergrätsche) klekati (kolena učkati ali kolebati) Kniewippen	Palice: Palico valjati (Stabrollen) pred seboj, zadej. Križiti roki na palici
15	Vrstenje zborov ali postranskih vrst (Reihungen von Reihen)	Glavo vpogniti pred se, nazaj. Krožiti z glavo 1, 2, 3, 4. Trup obračati levo, desno	Lestva: Vesno gibanje a) v zgornjem, b) spodnjem prijemu, dvojnem
16	Roke na ramah. Ulica (Gasse). Odprti in zaprti krog (Ring). Protihoja	Krožiti z rokama. Krožiti s stegnjeno roko (Mühle) kegelj. Roki vpogibati (Armbeugen) kolebati (Armschwingen)	Gred: Hodenje nazaj, postran v postopnej, pribjeji hoji naprej. Gredé roki vzdigati, spuščati, vihteti
17	Četrtno zasuka ($\frac{1}{4}$ Schwenkung) a) desno (levo) b) krog desnega (lev.) voditelja	Nogi izpomaljati (Beinspreizen). Zibalna hoja (Wiegegang)	Igre: Lov zunaj kroga. (Gosja pot)
18	Pol zasuka a) b)	Kolebanje s trupom (Rumpfwippen). Mah v raznih ročnih legah (Armhieb). Plavanje z rokama	Vrvica: Iz stoje enonog naprej skočiti z $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ obrata, desno, levo
19	Popolni zasuk (Schwenkmühle)	Vaje z rokama na eni nogi stoječ	Oder: Plezanje v sklepni menjavi na eni preklji
20	Odpiranje in sklepanje zborov	Z rokama suvati, naprej, navzdol, navzgor (1, 2, 3, 4, 5, 6) v kreči	Palice: S palico krožiti nad glavo, Prestopiti palico naprej, nazaj
21	Četanje zborov	V koraških postavah trup pripogibati za se	Lestva: Vesno gibanje in z nogami stegno krožiti, kolebati, koleno vzdigati
22	Isto	Skakanje a) na obeh nogah b) v koraški postavi c) enonog	Igre: Slepa miš
23	Zasuk zborov	Počep (Hocke) Skoki v nizki grbi (Tiefe Hockstellung) Opora v leži. Naprej. Liegestütz	Gred: Grede trup obračati, roke suvati
24	Isto	Vaje z glavo, trupom, rokama, nogama v zvezi	Vrvica: Iz nastopa na vzad preskočiti. Skakati na visokost, daleč

Tretji oddelek je podlaga četrtemu, kmetijskemu, kateri našega ratarja poučuje, kako si naj zboljša svoje gmotno stanje. Tukaj gledamo g. sestavatelja v sredi slovenskih kmetov, bodi si v vrtu, na njivi, na travniku, pašniku, v sadovniku, v gozdu, vinogradu, v kleti, v hlevu, pri živini, pri bučelah, sviloprejkah, na lovu, itd. povsod učečega in kazočega, kako ljudje opravljajo svoja raznovrstna dela, ako hočejo biti razumni kmetovalci. Da pa poučevanje slušateljev ne utruji, zakroži jim ob posebno ugodnih prilikah kako veselo pesmico. Ne pozabi tudi omeniti poljedelčevih ljubih prijateljev izmej živalstva, kakor tudi grdih kradljivcev, opominjajoč jih, da prizanašajo prvim in ukončavajo drugim.

Ta oddelek je tako važen, da smelo trdimo, da se bode v tistej meri, v katerej bodo ti nauki prodirali mej ljudstvo, tudi naše tako zanemarjeno kmetijstvo začelo zboljševati. Zato naj bo sveta naloga vsakega učitelja, da te nauke širi tako med učečo se mladino, kakor tudi med odraslenimi. Le tem potom se bode namen knjige dosegel, le tem potom se bode našemu kmetijstvu vsaj nekoliko zopet na noge pomagalo.

Peti oddelek razpravlja razne obrte, kakoršni so v Slovincih naj bolj navadni, kar bode posebno ugajalo našim rokodelcem. Tukaj tudi najdeš sestavke o denarju, kupu, prodaji, ceni, zavarovalnicah in sodružjih; tudi se ti pove, kako ti je skrbeti za zdravje in dolgo življenje, kako ravnati z mrtvimi in kako si pri nekaterih boleznih lahko pomagаш z zdravili, koja si lahko doma pripraviš. Tukaj najdemo tudi — kar v II. in III. berilu močno pogrešamo — kratek dramatičen prizor.

V 6., zgodovinskem delu, se v preizvrstnem sestavku povdarja imenitnost zgodovine, potem pa se v slikah kaže, kako so rasli in padali kakor posamezniki, tako tudi cele države. Tudi se tukaj seznanimo z nekaterimi dogodjaji, ki so imeli velikanske posledke. Nadalje se nam opisujejo možje, ki so si za svojo domovino pridobili nevenljivih zaslug, bodi si da so jo branili z mečem v roki, ter za njo tudi kri prelili, bodi si, da so s svojim umom neprestano delovali v nje prid. Te slike bodo posebno dobrodejno upljujele na mladostna srca, da se navzamejo tiste domovinske ljubezni, katera je v naših preddeh delala čudeže.

Pisava je, kakor smo že rekli, povsod izborna; v berilu zastopani so najboljši slov. pisatelji in pesniki. Le enega pogrešamo „v celem številu“, našega ljubega — Preširna. Res, da jih je med njegovimi pesmami le malo, ki bi se dale v šolskih berilih porabiti, pa četrto borilo namenjeno je že bolj odrasleni mladini, zato mislim, bi se bil lahko celi prekrasen uvod h „krstu pri Savici“ med zgodovinske slike umestil. Žal! da sta le dva vrza našega ljubljenca našla prostor v tej drugače tako izvrstnej knjigi.

Končno naj omenimo še nekatere malenkosti, koje bode morebiti v drugem izdanju kazalo popraviti. Str. 10 beremo „sodnija“ m. pravilnejše besede „sodišče“. Str. 50 je čitati „Josipov“, „arsenal“; zakaj se tukaj piše „s“ m. „z“ nam res ni umevno. Ako pri tej pisavi ostanemo, ali bolje, ako jo upeljamo, tedaj bomo morali slov. abcedi še eno črko dodjati, ali pa črko „s“ prirepiti s pravilom, da se bere včas kot „s“ včas kot „z“ kar se nam obojno čisto nepotrebno dozdeva. „Zvon“ je sicer že napovedal vojsko tej razvadi, češ, da ne pišemo v „prosi“ ampak v „prozi“ pa vendar tudi ta list naznanja „zbrane spise Josipa Jurčiča“. Ravno tako neumevno nam je, zakaj se zlasti mej štajerskimi Slovinci tako udomačeno ime Jožef, preminja v Josip; da bi bila zadnja oblika lepša od prve, je pač težko verjeti in še težje dokazati. Tudi ni prave doslednosti, ako se piše zdaj Josip, zdaj Jožef. Pri imenih mescev nam bolj dopada že celo udomačena latinska oblika „januar,

februar, maj, nego pa novejše januar, februar, majnik (str. 190); „junica“ (str. 193) je tiskovni pogrešek; str. 191 je pri „12—14°, 8—10° izpuščeni R (ali C?) Str. 199 se ne pove ali starih, ali meter (1700) centov. Str. 297 se izraza „Sloveni“ in „Slovani“ menjavata; kazalo bi le pri enem ostati. Beseda „cuka“ str. 321, zdi se nam prav nepoetična, zato bi jo kazalo z drugo zameniti, kar gotovo ni težavno.

Te napake, katere smo pregledajoč berilo zapazili, so res malenkostne, večja pa je napaka, ki jo zapaziš takoj na prvi strani, kjer pod cesarskim orlom čitaš, da je cena berilu 60 kr. Kar se nam za tretinko preveč zdi, kakor so sploh vse slovenske šolske knjige za tretinko predrage.

Dostavimo še, da nas je neka notranja otožnost obhajala, ko smo čitali tako izvrstno knjigo. Nehote se nam je urivala misel, kako močno se greši nad našo slov. mladino, katerej se na vse mogoče načine zabranjuje, da se ne more v svojem maternem jeziku toliko izobraževati, da bi zamogla s svojim umom vzdigovati predragocene v tej knjigi shranjene zaklade. Kakoršne so sedaj šolske razmere, posebno na Štajerskem, bode jih malo, ki bi znali celo knjigo pridom čitati.

F. P.

Ne v Ameriko! Povest Slovincem v pouk. To je naslov novi knjigi, katero je po resničnih dogodbah sestavil in spisal Jakob Alešovec v Ljubljani 1884. Na 231 straneh pripoveduje pisatelj v priprostej slovenščini življenje in trpljenje slovenskih izseljencev v Ameriki. Da si bi tudi želeli, naj bi se nekateri prizori v jasnejih barvah in bolj idealizovano naslikali bili, in ako tudi knjige nemoremo oprostiti nekaterih hib, smo vendar prepričani, da bodo popisi in predstave dogodkov vplivali v domoljubnem smislu na čitatelja izmed prostega ljudstva in mu za vselej željo vgasili, iti iskat sreče onkraj atlanskega morja. To se nam dozdeva tudi namen pisateljev in zategadelj priporočamo ta najnovejši in do sedaj tudi najboljši Alešovec proizvod našemu občinstvu tembolj, ker mu je tudi zunanja oblika lična in okusna. — Knjiga se dobiva pri pisatelju, kateri jo je sam založil, po 1 gld. iztis.

Narodno blago.

XXVI.

Nekaj o kralju Atilu.

Četrť ure od kapelske cerkve blizu Radgone proti jugoizhodu je torišče, ki ga ljudstvo nazivlje gradišče. Kraj leži na majhni višini, je obdan z jarkom ter obrasten z mogočnim bukovjem. Okoličani pripovedajo o tem kraju sledeče:

„Stal je tukaj v davnih časih grad krutega kralja hunskega, Atila. (Čudno je, da ga ljudje imenujejo: grof Atila) Prvotno pa ni bil grad njegov, temveč je bil lastnina grofa Kocijana, ali kakor nekateri pravijo, Kacijana, ki je gospodoval v tej okolici. Ko je Atila prilomastil v te kraje, se je grof, videč da se ni moč ubraniti silovitemu kralju, skril, in sicer skozi skrivna vratica v votlini, ki jo je imel nalašč zato v zidu svoje spalnice pripravljeno. Atila pride v grad, a ne najde grofa. Slutil pa je, da grof ni daleč, zato se umakne z gradu, čakaje v bližini ugodne prilike, kako bi grofa s zvijačo dobil v pest. Nekoč pozno v noči pri-

drvi nenadoma v grad. Grof je imel komaj toliko časa, da je skočil s postelje ter bežal v svoje skrivišče. Atila prišedši v sobo, ugleda posteljo — razpravljenjo; ko jo potipa, je še bila topla. Sedaj je bil z vsemi prepričan, da je grof nekje v bližini; preiskuje tedaj grad, in slednjič zasledi grofa v njegovem skrivišču. Ubije ga, ter se polasti gradu, v katerem je potem bival. Tukaj je tudi umrl. Pokopali so ga med Muroj in Dravoj v zlati, srebrni in železni krsti, a da nihče ne bi zvedel, kje da počiva hunski junak, poklali so vse pokopiče.“ Tako prosto ljudstvo. Od gradu ni nikakega sledu več, le v zemlji še se nahajajo nekake opeke in kamenje. Da je stal tukaj grad Atilov, poroča tudi Krempelj v svoji „Dogodivščini“.

Nekateri vedo še tudi druge grozne reči o tem gradišču. Tako n. pr., da vsako noč pride tjakaj nekdo zemljo grist, ker se vsako jutro poznajo veliki zobje v zemlji, čeravno jih je kedo prejšni dan zasipal. Nekdaj je tam blizu stanujoč kmēt vstal rano pred solnčnim izhodom, ter je šel proti gradišču. Ni pa se bil umil. Tam vidi tri zelene „kranjčke“*, ki so na ponjavi** peneze premešavali. Ko eden kmetiča zagleda, se zadere nad njim: „Pr..... pr....., zakaj se nisi z vodo poškopil, bil bi lahko srečen postal.“

Mejaš.***)

Dopisi.

Iz Gomilskega pri Vranskem. Po daljšem prenehanju zborovalo je „Savinjsko učit. društvo“ dne 1. majnika t. l. na Gomilskem, ali udeležba je bila — mlačna. Gospod predsednik prav srčno pozdravi navzoče društvenike, ter jih prosi, da se blagovolijo današnjih posvetovanj marljivo udeležiti, ker le na ta način bo mogoče nekatere zadeve rešiti učitelstvu in šoli na korist. 1. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita ter brez ugovora odobri. 2. Predsednik objavi več došlih pismo, izmed katerih naj bodo tu omenjeni sledeči: a) Dopis okr. šolskega nadzornika g. Lapajne-ta, s kojim vabi na naročbo svojega dela „Zgodovina Štajerskih Slovencev“. Navzoči izjavijo, da so se večinoma že osobno naročili na to knjigo. b) Došlo je vabilo na naročbo Macun-ove „Književne zgodovine“ in društvo taiste eden iztis naroči. c) Učiteljsko društvo Voitsbersko vpraša, je-li naše društvo za to, da kaznovalna pravica zaradi nerednega šolskega obiskovanja preide v roke okrajnega šolskega sveta, in da se mora postavno deločiti vsakemu otroku dolžnost, pridobiti si odpustno spričevalo. Sklene se, da je naše društvo gledé prvega vprašanja enakih misli, gledé drugega pa ne. d) Dopisa „Štajerske učiteljske zveze“ zaradi sklepov pri lanskem občnem zboru v Mariboru ter gledé letošnjega občnega zbora v Brucku vzameta se na znanje. 3. Pri točki „prostovoljna predavanja“ oglašajo se gospodičina B. Höchtl, učiteljica iz Braslovce ter nam v gladkejši in pravilnejši slovenščini opisuje životopis „Jan. A. Komenský“ prav obširno, temeljito in zanimivo. Sploh sme naše društvo ponosno biti, da šteje med svoje ude tudi

*) „Kranjčki“, pravijo ljudje na murskem polji škratoma in zlodjem; zelene je imenujejo, ker se baje prikazujejo vedno zeleno oblečeni.

**) Ponjava = velika ijuha.

***) Prosimo večkrat kaj.

gdč. Höchtl, ki je jako delavna in dela med svojimi kolegijami častno izjemo, da pridno goji slovenski jezik, kojega se ima pri poduku posluževati. Ko bi jo pač njene sotrudnice posnemale! Po končanem s splošnim odobravanjem sprejetim govoru zahvali se g. predsednik za veliki njen trud ter jej na današnjem vspehu čestita. Nam pa se primerno zdi izreči željo, da bi se to predavanje priobčilo v „Popotniku“.*) Ker je letos deset let preteklo, kar se je ustanovilo „Savinjsko učiteljsko društvo“, sklene se obhajati dne 19. junija t. l. desetletnico s primernim sporedom, kateri naj se po odboru sestavi. Zborovanje se potem zaključi. Končavši te vrstice naj izrečem še željo, da bi se pri prihodnjem zborovanju, osobito pri obhajanju desetletnice zbrali gospodje udje v polnem številu, kar nikakor ni težavno, kajti najbolj oddaljeni ud ima komaj 2 uri hoda k zborovanju, za obstanek društva pa ni vse eno, če res živi ali pa le — životari. Toraj malo več dobre volje, gospoda!

Iz Dunaja. Dne 30. aprila je v tukajšnjem avstrijskem društvu za gojenje zdravja gradški profesor g. dr. Kratter govoril „o razširjanju kretinizma na Štajerskem“. Ker vtegne ta predmet tudi marsikaterega „Pop.“ bralcev zanimivati, podam Vam tukaj glavne poteze dotične razprave v dobrovoljno porabo. „Kakor povsod na svetu, se kretinizem tudi na Štajerskem o večji meri skupaj le ob posameznih pogorskih panogah zasleduje. Posledke svoje preiskave je gosp. dr. Kratter svojim poslušalcem predložil v dveh zemljokazih, od kojih prvi štajerske geološke razmere, drugi pa razširjanje kretinizma v tej deželi predstavlja. V avstrijske državi pride po čes na vsakih 100.000 stanovnikov bebecv: v Koroški 343, v Saleburškem 309, na Štajerskem 240, v Gornjo-Avstrijski 155, na Tirolskem 112, v Avstriji pod Anizo 79, na Kranjskem 51, v Goriški 46, v Predarliskem 34 in v Istriji 36. Največa gnjezda se nahajajo po dolinah; po apnenskih tleh se ta bolezen redkokje zasleduje.“

V pogovoru o tem prašanju omeni dvorni svetovalec gospod dr. Billroth, da se podedovanje kretinizma v osamelih srenjah pogorskih dolin dostikrat po „rodnih ženitvah“ pospešuje; jasno je, da se pri potomeih takih družin ta bolezen še v večji meri opazuje.

Y.

Kratkočasnica.

Razmišljen učenec.

Učitelj, ki je krščanski nauk prednašal, vidi, da se eden učencev z neko podobico igra. Odreže prednašanje in jame izpraševati.

Učitelj: „Dogoklunšček!“ „Kaj je Judež s srebrniki počel, ki jih je od vikših judovskega ljudstva prejel?“ — Učenec: „Nazaj jih je nesel.“

Učitelj: „Kaj pa je rekel, ko je srebrnike nazaj dajal?“ — Učenec: „Rekel je, da ga greva.“

Učitelj: „Kaj so vikši in starišini ljudstva na to odgovorili?“ — Učenec molči. —

Učitelj: „Kaj bojo gospod nadzornik rekli, kedar pridejo?! Gotovo bodo mislili, da se med letom niste nič učili.“ Učenec poobesi glavo, — potem pa naglo reče: „Kaj je nam mar, ti glej.“

T. Dernač.

*) Radi sprejmemo. Pa tudi gosp. poročevalca prosimo, da se s svojim spretnim peresom večkrat oglasi v „Popotniku“.

Novice in razne stvari.

— (Visoko c. kr. ministerstvo) za uk in pogočastje je dovolilo na prošnjo društva „Sloga“ slovenskemu otroškemu vrtu v Gorici za tekoče leto 200 gld. in nekaj podob proti temu, da bodo smele slovenske kandidatkinje tukajšnjega c. kr. učiteljskega izobraževališča obiskavati imenovani otroški vrt. „Soča.“

[Izlet], katerega je priredilo učiteljsko društvo ptujsko 1. dan t. m. v Vurberg, se je izvrstno ponesel. Vdeležilo se ga je okoli 30 učiteljev iz ptujskega, št. lenartskega in mariborskega okraja in množica najodličnejših gostov iz Ptuja. Obširno poročilo prihodnjič, za danes le toliko, da se je dobra volja gostov vjemala popolnoma s prijetnim vremenom krasnega pomladanskega dneva in da smo se čutili domače. — Takega razvedrila bi učiteljem večkrat privoščili!

(Predavanja v 20 jezicih) pričela so se v 26. dan marca v „Association International des Professeurs“ v Parizu Rue Royale 7. Vsak predavatelj opisuje v svojem maternem jeziku vse slovstveno gibanje v svojej domovini v 1882. in 1883. l. O francoski prozi govori Jules Lermine, o francoski poeziji François Coppé, o angleškem slovstvu znani pl. Blowitz, o nemškem dr. Ed. Löwenthal, o severno ameriškem dr. Stephan H. Tyng, o ruskem Boris Čiviljev, o poljskem Vaclav Gasztovt, o grškem Kassiotis, o italijanskem Ferraris, o rumunskem Djuvara, o švedskem Avgust Strindberg, o danskem dr. Schandorpp itd.

(Škušnje za učiteljsko sposobnost) je delalo v Ljubljani v zadnjem terminu 15 učiteljev in 17 učiteljic. 1 učitelj je delal izpit za meščanske, vsi drugi za ljudske šole, jedna učiteljica za francozki jezik, druge za ljudske šole. Dva učitelja sta mej preskušnjo odstopila. Od ostalih dobili so spričevalo II. vrste 4 učitelji in 7 učiteljic, spričevalo III. vrste dobilo je 9 učiteljev in 7 učiteljic, in spričalo IV. vrste 2 učiteljici. Trije so dobili sposobnost le za nemške, jeden le za slovenske ljudske šole, vsi drugi pa za slovenske in nemške ljudske šole.

(Prebivalstvo na Hrvatskem in v Slavoniji.) Po poročilih statističnega urada hrvatske deželne vlade o ljudskem številjenju leta 1880 biva na Hrvatskem in v Slavoniji s Krajino 1,712.355 ali 90.48% Hrvatov in Srbov, 83.139 (4.40% Nemcev, 41.417 (1.19% Magjarjev, 20.103 (1.06% Slovencev, 14.584 (0.77%) Čehov, 9078 (0.49%) Slovakov, 2817 (0.15%) Rusinov, 2404 (0.12%) Lahov, Poljakov 485 (0.03%), Rusov 6 (0.00%), Bolgarov 66 (0.01%), Rumunov 2044 (0.10%), Ciganov 3482 (0.18%), govorečih druge jezike pa 512 (0.03%). Po statističnih datih z leta 1851 in 1869 bilo je v vsej Hrvatskeji: 1,732.094 (96.01%) Hrvatov ali Srbov, 40.889 (2.20%) Nemcev, 15.000 (0.80%) Magjarjev, 2000 (0.10%) Lahov, 6800 (0.36%) severnih Slovencev; 3000 (0.16%) Slovencev. Število Hrvatov se je tedaj na 90% pomanjšalo, število prebivalcev vseh drugih narodnostij se je pa več kakor podvojilo. Od 1,892.499 prebivalcev govori jih 130.146 kak drug nehrvatski ali nersrbski jezik. Od teh jih je dve tretjini Nemcev in Magjarov; jedna tretjina ostane na druge narodnosti, in mej temi je največ Čehov in Slovencev.

(O najnovejših potresih) Da se lansko leto odlikuje po potresih, spričuje pogubonosni potres na otoku Ischia, ki je pokončal 2443 ljudi, dalje velikanski potres na Javi in Sumatri, kateri je vničil 4 mesta z mnogimi naselbinami z več nego 40.000 ljudmi. O tem svedoči tudi vsak dan se ponavljajoči podzemeljski nepokoji, ki se čuti danes tu, jutri tam v večji ali manjši meri. Po „Slovencu“ podamo našim bralcem pregled potresov, ki so vznemirjali lansko leto uboge zemljane. Čutili so potres 31. januarja v Trutnavu na Češkem, 17. marca v Harlemu na

Nizozemskem; 19. junija je bil po potresu opustošen otok Ometepe (Nikaragua), 19. junija se je zemlja tresla v Algieru, 27. junija na otoku Korfu, 28. junija v Darmstadtu in 6. julija v Carigradu. Posebno močen je bil 25. julija potres v Catanazaro v Kalibriji, 28. julija na Ischiji, 29. julija zopet na Ischiji, 31. julija v Oportu na Portugalskem, 31. julija v Gibrog v Kalivorniji, 1. avgusta se je otok Ischija trikrat zapored potresel in tudi na to se je potres še ponavljal. 3. avgusta zopet potres na Ischiji, 4. avgusta silen potres v Pireji pri Atenah, 7. avg. v Akvileji, 8. na Ischiji, pa le slabo, 10. avg. v Niortu, 14. avg. v Sarajevu, 14. avg. potres v pogorji, pokrajine Lyonnais, 16. avg. v Potresinu in Taraspu, 17. v Valisu na Španjskem, 26. na Javi, 28. v Zagrebu, 31. v Meksiki, 2. sept. v Fraskato pri Rimu, 4. v Torijo, Barano in Serrafontaine na Napolitanskem, 7. sept. v Sancey (departement Doubs), 10. sept. še enkrat na Ischiji.

Javno zahvalo

izreka ptujsko učiteljsko društvo c. k. vadniškemu učitelju gospodu Koprivniku, kateri je, še komaj od bolezni okrevajoč, se vendar blagodušno potrudil 1. maja v Vurberg, ter pri zborovanju kot izurjen strokovnjak teoretično in praktično pokazal, kako se naj gluhonemi otroci poučujejo.

France Žiher,
predsednik.

V Jan. Leon-ovej tiskarni v Mariboru

je ravnokar izišla knjižica z naslovom:

„Sveti Alojzij“

mladenčam in deklicam zvest in zanesljiv vodnik proti nebesom ali
šestnedeljska pobožnost k njegovi časti.

Spisal France Ser. Bezjak,

kn. škof. duhovni svetovalec in župnik pri sv. Mariji, n. ž. Ptuj.

Velja v platno vezana z barvano obrezo 35 kr. v pol usnji z
barvano obrezo 45 kr. v usnji z zlato obrezo 60 kr.

**Po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame 12 skupaj,
dobi 13. za nameček.**

Najložje se pošilja knjižica z križnim ovitkom in se pri-
poroča denar s poštnino vred po poštni nakaznici doposlati.

Mične bukvice obsegajo na 124 straneh, mladini priprave
molitve, ki se v čast sv. Alojzija ali šestnedeljski pobožnosti
k njegovi časti spisane. Komur je tedaj mar dobrih in pri-
pravnih molitev k sv. Alojziju, naj si omislito knjižico.